

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autorka práce a studijní obor: Lucie Šotolová, Kulturní studia

Název práce: **Zobrazení kriminálních zločinců ve filmové produkci 20. a 21. století na příkladu Bonnie & Clyde a Teda Bundyho**

Oponent práce: Mgr. Vera Kaplická Yakimova, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Bakalářská práce Lucie Šotolové představuje výzkum reprezentací dvou zločineckých legend, známé kriminální dvojice Bonnie a Clyde a vraha Teda Bundyho, ve filmovém médiu. Otázka, jak se tvoří a mění mytologie zločinců ve filmovém umění je nepochybně nosná, jelikož zájem o tom typu postav je v dějinách populární kultury prakticky neustálý. Výběr konkrétních osobností pro účely bakalářské práce je rovněž velice trefný – nabízí rozmanitý materiál jak stylisticky, tak žánrově, jež lze v rámci podobného textu obsáhnout a „neutopit se“ v nepřeborném množství filmů. Z práce je jasně cítit i zaujetí autorky tématem. Bohužel samotná realizace dobrého záměru nedopadla náležitě. Pokusím se níže vysvětlit svoje celkové i dílčí výtky.

Ústředním metodologickým nástrojem pro bakalářskou práci se stal pojem „reprezentace“. Autorka věnuje první strany svého textu teoretické reflexi tohoto pojmu a vybrala si k tomu zajisté vhodné texty (články Petra A. Bílka, Vladimíra Papouška, Kamila Činátla, Petera Michaloviče, Josefa Švédy). Rychlost, se kterou přechází z jednoho problému do druhého však způsobí to, že si s tematikou reprezentace poradí v rámci dvou stran. Ještě problematičtější je pro mě ale důsledek tohoto spěchu – autorka sice reflektuje odbornou diskuzi, ale v dalším textu prakticky zaměňuje reprezentaci za rovněž spíše neodborně pojatou historickou věrnost. Autorčina analýza se tak často týká míry, do jaké fikční příběh potvrzuje či se odklání od toho, co Šotolová počítá za osvědčenou pravdu o životě svých protagonistů. Výmluvná je snad tato pasáž ze závěru práce na s. 62: „Práce zachycuje základní informace o zmíněných osobách, následně formálně i obsahově rozebírá jejich reprezentace a poté srovnává mezi sebou v rámci

způsobu reprezentací i v kontrastu s realitou. Každý z filmů obsahuje alespoň nějakou část fikce, neboť všechny z uvedených filmů nejsou pouhé biografické dokumenty, ale hraná díla, jejichž narativ musí být smysluplný a plynulý, proto je třeba vkládat fiktivní informace, aby dílo tvořilo ucelený příběh, a ne pouhý shluk náhodných faktů. Fiktivní prvky jsou ve filmech využívány pro lepší divácký zážitek, k vytvoření napětí, zábavných momentů či esteticky zajímavých scén.“ Je tedy opravdu pojem reprezentace nástroj k ověřování správného převádění „skutečnosti“ do fikce? Jsou biografické dokumentární filmy skutečně méně fikční než běžné fikční filmy? Lze fikční reprezentace interpretovat i jinak, než jako daň za atraktivnost u diváctva? Autorka by se mohla k těmto otázkám vyjádřit během obhajoby.

Nevyužitý zůstal i širší kontext práce, kterou Šotolová nabídla v kapitole 1.2. True crime. Zde autorka naráží na vskutku důležitý fenomén současnosti (i když, jak sama upozorňuje, není to úplná novinka v rámci populární kultury) – zájem o true crime. Autorka sice dokazuje popularitu žánru na rozmanitosti děl, která k němu patří (podcasty, blogy, vlogy, knihy, filmy, seriály...), nenabízí ale interpretaci, proč k ní v dnešní době dochází. I tato otázka by se mohla stát předmětem diskuze během obhajoby.

Dalším problémem, se kterým se bohužel v práci setkáváme, je analýza konkrétních filmových děl, která zůstává jen na povrchu. Za prvé není zcela jasné, jakým klíčem autorka vybrala analyzovaný materiál – v případě Bonnie a Clyde a lze přece jen letmo nalézt jistý historický postup a autorka se snaží ukázat změny, které jsou ve filmech patrné (i když je bohužel opakovaně vztahuje k představě oné již zmíněné historické „pravdy“). Filmy o Teddu Bundym však nejsou ani hodnotově, ani stylisticky natolik bohaté, aby autorce nabídly dostatečně výrazné podněty. V konkrétních analýzách se autorka drží spíše v rovině popisu, i když je vidět i snaha všimnout si aspoň minimálně způsobu vyprávění a stylistických prvků vybraných filmů. Převaha popisnosti dokládá i struktura analytických kapitol, která nabízí vždy předně popis děje a až následně a na mnohem kratším prostoru jisté „srovnání filmů mezi sebou“. Práce tak i přes citelné zaujetí a snahu nedokáže naplnit potenciál původního záměru.

Přes uvedené připomínky, práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace:dobře

.....
podpis oponentky práce

V Českých Budějovicích dne 5. června 2023

Stupeň klasifikace:	Výborně	velmi dobře	Dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	--------------	-----------